

SAMLET SAKSFRAMSTILLING

Arkivsak: 08/332

SS - KOMMUNALE GARANTIER - ENDRING AV GARANTIFORSKRIFTEN - HØRING

Saksbehandler: Thor Fjellanger	Arkiv: 200
Saksnr.: Utvalg	Møtedato
17/08 Formannskapet	29.01.2008

Rådmannens innstilling:

Rådmannen anbefaler at formannskapet fatter følgende vedtak:

Sandefjord kommune slutter seg ikke til forslaget om innføring av en generell adgang til å stille selvskyldnergaranti.

Sandefjord kommune ber i stedet om at kapitalkravforskriften endres slik at lån gitt med kommunal garanti i form av simpel kausjon blir risikovektet til 20 %.

Møtebehandling:

Formannskapet behandlet saken i møte den 29.01.2008:

Rådmannens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Formannskapetets vedtak:

Rådmannen anbefaler at formannskapet fatter følgende vedtak:

Sandefjord kommune slutter seg ikke til forslaget om innføring av en generell adgang til å stille selvskyldnergaranti.

Sandefjord kommune ber i stedet om at kapitalkravforskriften endres slik at lån gitt med kommunal garanti i form av simpel kausjon blir risikovektet til 20 %.

SAKSUTREDNING:

Bakgrunn

Å stille garanti for en annens økonomiske forpliktelser innebærer at man inntar ansvar for forpliktelsene og er solidarisk ansvarlig med hovedskyldneren. Enhver garantistillelse er derfor beheftet med risiko. Ved utløpet av 2006 hadde Sandefjord kommune stilt garanti for gjeld med til sammen 306,4 mill. kr. Garantiene er knyttet til boligstiftelser, borettslag, private barnehager og sosialklienter. Garantiene er stilt som simpel kausjon, dvs. at kommunens ansvar først blir gjeldende etter at kreditor forgjeves har forsøkt å kreve hoveddebitor for eksempel gjennom rettslige skritt. Vedtak om å stille garanti for beløp ut over 500.000 kr krever statlig godkjenning av Kommunal- og regionaldepartementet ved Fylkesmannen.

Det stilles ikke lenger krav til at det må foreligge en særlig kommunal interesse for at kommunen kan stille garanti bl.a. fordi dette ga flere vanskelige avgrensningsspørsmål. Kommunen har imidlertid ikke anledning til å stille garanti knyttet til næringsvirksomhet. Næringsvirksomhet dreier seg om virksomhet som har forretningsmessig formål med sikte på å oppnå økonomisk gevinst, uten at definisjonen er påvirket av om man faktisk går med over- eller underskudd.

Hittil har kommunene som hovedregel bare hatt anledning til å stille garanti for tredjepersons økonomiske forpliktelser i form av simpel kausjon.

Kommunal- og regionaldepartementet ønsker å åpne for en generell adgang til at kommuner kan stille garanti i form av selvskyldnerkausjon. Dette innebærer at kommunen garanterer at forpliktelsen (for eksempel renter og avdrag) betales ved forfall, dvs. at kreditor kan gå direkte på kommunen som garantist ved mislighold. Bakgrunnen for dette er at departementet forventer at en slik garanti fra kommunen vil gi låntakere lavere lånerente i banken fordi bankens kapitalreservering knyttet til kapitalkravforskriften og risiko reduseres. Dersom kommunen samtidig gir driftstilskudd til virksomheten, antar departementet at tilskuddet kan reduseres i takt med forbedringen i lånekostnadene.

Rådmannens merknader

Hensikten med å utvide garantimulighetene er god. Dersom man lever i en ideell verden vil man også enkelt kunne knytte lavere lånekostnader til redusert kommunalt tilskudd til den aktuelle virksomheten. Rådmannen opplever situasjonen noe mer komplisert. Det kan være vanskelig å identifisere nøyaktig effekt for lånekostnadene. Det vil være behov for å rapportere utviklingen av lånekostnadene til og oppfølging fra kommunen. Det kan være andre forhold som regulerer tilskuddsbeløpet, for eksempel reglene rundt kommunalt tilskudd til private barnehager.

Man kan stille spørsmål om det er naturlig for en kommune å stille seg ansvarlig for andres gjeld, og om det er opp til bankene alene å vurdere den økonomiske sunnheten i et låne-engasjement. I forbindelse med bankenes behandling av lånesøknader vil bankene ha som utgangspunkt at låntaker skal være i stand til å betjene lånet. Dersom kommunen stiller som selvskyldnerkausjonist vil bankene se på sikkerheten som fullgod. Om garantien også påvirker bankenes behandling av lånesøknaden kjenner ikke rådmannen til. Selv om kommunen ikke er forpliktet til å gi selvskyldnerkausjon, antar rådmannen at kommunen kan oppleve et press til å gi denne formen for garanti der bl.a. bankene kan være pådrivere ved å synliggjøre denne muligheten til aktuelle kunder.

Når kommunen stiller garanti må man kredittvurdere virksomheten. Dette omfatter både en vurdering av økonomien og betalingsmoralen til virksomheten. Nyhetsoppdrag har vist at regnskapene ikke alltid gir et korrekt bilde av den økonomiske situasjonen, og som kjent har flere banker blitt forledet til å gi lån på gale premisser.

Dersom det blir åpnet for at kommuner får en generell adgang til å stille selvskyldnergaranti, bør det vurderes laget en grensedragning i kommunen m.h.t. i hvilke situasjoner kommunen er villig til å gi garanti som selvskyldnerkausjon og når man begrenser dette til simpel kausjon. Selv om simpel kausjon innebærer at kreditor først må søke dekning hos låntaker, vil en simpel kausjon fra kommunens side innebære full sikkerhet for lånegiver. I stedet for å åpne for en generell adgang for kommunene til å stille selvskyldnergaranti, anbefaler rådmannen at statlige myndigheter endrer kapitalkravforskriften slik at kommunal garanti som simpel kausjon for lån får 20 % risikovekt. På samme måte som ved selvskyldnergaranti vil en slik endring åpne for bedre lånebetingelser for lån der kommunen stiller med simpel kausjon.

Dersom sentrale myndigheter istedenfor å endre kapitalkravforskriften slik rådmannen anbefaler, åpner for en generell adgang til å stille selvskyldnergaranti gjelder som over alt ellers å kunne håndtere frihet under ansvar.

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Thor Fjellanger
Arkivsaksnr.: 08/332-1

Arkiv: 200

INNSTILLING/BEHANDLING:

Utvalgsbehandling:
Formannskapet

KOMMUNALE GARANTIER - ENDRING AV GARANTIFORSKRIFTEN - HØRING

Rådmannens innstilling:

Rådmannen anbefaler at formannskapet fatter følgende vedtak:

Sandefjord kommune slutter seg ikke til forslaget om innføring av en generell adgang til å stille selvskyldnergaranti.

Sandefjord kommune ber i stedet om at kapitalkravforskriften endres slik at lån gitt med kommunal garanti i form av simpel kausjon blir risikovektet til 20 %.

SAKSUTREDNING:

Bakgrunn

Å stille garanti for en annens økonomiske forpliktelser innebærer at man innestår for forpliktelsene og er solidarisk ansvarlig med hovedskyldneren. Enhver garantistillelse er derfor beheftet med risiko. Ved utløpet av 2006 hadde Sandefjord kommune stilt garanti for gjeld med til sammen 306,4 mill. kr. Garantiene er knyttet til boligstiftelser, borettslag, private barnehager og sosialklienter. Garantiene er stilt som simpel kausjon, dvs. at kommunens ansvar først blir gjeldende etter at kreditor forgjeves har forsøkt å kreve hoveddebitor for eksempel gjennom rettslige skritt. Vedtak om å stille garanti for beløp ut over 500.000 kr krever statlig godkjenning av Kommunal- og regionaldepartementet ved Fylkesmannen.

Det stilles ikke lenger krav til at det må foreligge en særlig kommunal interesse for at kommunen kan stille garanti bl.a. fordi dette ga flere vanskelige avgrensningsspørsmål. Kommunen har imidlertid ikke anledning til å stille garanti knyttet til næringsvirksomhet. Næringsvirksomhet dreier seg om virksomhet som har forretningsmessig formål med sikte på å oppnå økonomisk gevinst, uten at definisjonen er påvirket av om man faktisk går med over- eller underskudd.

Hittil har kommunene som hovedregel bare hatt anledning til å stille garanti for tredjepersons økonomiske forpliktelser i form av simpel kausjon.

Kommunal- og regionaldepartementet ønsker å åpne for en generell adgang til at kommuner kan stille garanti i form av selvskyldnerkausjon. Dette innebærer at kommunen garanterer at forpliktelsen (for eksempel renter og avdrag) betales ved forfall, dvs. at kreditor kan gå direkte på kommunen som garantist ved mislighold. Bakgrunnen for dette er at departementet forventer at en slik garanti fra kommunen vil gi låntakere lavere lånerente i banken fordi bankens kapitalreservering knyttet til kapitalkravforskriften og risiko reduseres. Dersom kommunen samtidig gir driftstilskudd til virksomheten, antar departementet at tilskuddet kan reduseres i takt med forbedringen i lånekostnadene.

Rådmannens merknader

Hensikten med å utvide garantimulighetene er god. Dersom man lever i en ideell verden vil man også enkelt kunne knytte lavere lånekostnader til redusert kommunalt tilskudd til den aktuelle virksomheten. Rådmannen opplever situasjonen noe mer komplisert. Det kan være vanskelig å identifisere nøyaktig effekt for lånekostnadene. Det vil være behov for å rapportere utviklingen av lånekostnadene til og oppfølging fra kommunen. Det kan være andre forhold som regulerer tilskuddsbeløpet, for eksempel reglene rundt kommunalt tilskudd til private barnehager.

Man kan stille spørsmål om det er naturlig for en kommune å stille seg ansvarlig for andres gjeld, og om det er opp til bankene alene å vurdere den økonomiske sunnheten i et låneengasjement. I forbindelse med bankenes behandling av lånesøknader vil bankene ha som utgangspunkt at låntaker skal være i stand til å betjene lånet. Dersom kommunen stiller som selvskyldnerkausjonist vil bankene se på sikkerheten som fullgod. Om garantien også påvirker bankenes behandling av lånesøknaden kjenner ikke rådmannen til. Selv om kommunen ikke er forpliktet til å gi selvskyldnerkausjon, antar rådmannen at kommunen kan oppleve et press til å gi denne formen for garanti der bl.a. bankene kan være pådrivere ved å synliggjøre denne muligheten til aktuelle kunder.

Når kommunen stiller garanti må man kredittvurdere virksomheten. Dette omfatter både en vurdering av økonomien og betalingsmoralen til virksomheten. Nyhetsoppdrag har vist at regnskapene ikke alltid gir et korrekt bilde av den økonomiske situasjonen, og som kjent har flere banker blitt forledet til å gi lån på gale premisser.

Dersom det blir åpnet for at kommuner får en generell adgang til å stille selvskyldnergaranti, bør det vurderes laget en grensedragning i kommunen m.h.t. i hvilke situasjoner kommunen er villig til å gi garanti som selvskyldnerkausjon og når man begrenser dette til simpel kausjon. Selv om simpel kausjon innebærer at kreditor først må søke dekning hos låntaker, vil en simpel kausjon fra kommunens side innebære full sikkerhet for lånegiver. I stedet for å åpne for en generell adgang for kommunene til å stille selvskyldnergaranti, anbefaler rådmannen at statlige myndigheter endrer kapitalkravforskriften slik at kommunal garanti som simpel kausjon for lån får 20 % risikovekt. På samme måte som ved selvskyldnergaranti vil en slik endring åpne for bedre lånebetingelser for lån der kommunen stiller med simpel kausjon.

Dersom sentrale myndigheter istedenfor å endre kapitalkravforskriften slik rådmannen anbefaler, åpner for en generell adgang til å stille selvskyldnergaranti gjelder som over alt ellers å kunne håndtere frihet under ansvar.